

ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን

ናይ ቀረባ ጊዜ ዓንቃፊ ተረኽቦታት

መሓመድ ዓሊ ኢብራሂም፤

18.04.2010

ምሕዝታት ኤርትራ ካብ ተሰዓታት ዝጀመረ ምዃኑ ካብ ህዝብና ዝፈልጦ ውሑድ ኢዩ። እቲ ዝያዳ ዝዝረበሉ ሃገራዊ ጽላል፡ እቲ ብ1999 ዝቐመ ምሕዝታት ኢዩ። ነዚ 11 ዓመት ዝዕድሚኡ ምሕዝታት (ሎሚ ብኪዳን ዝፍለጥ) ካብ ዝቐመሉ ኣትሒዘ ብመሪሕነታዊ ደረጃ ስለ እተኸታተልኩዎን ስለ ዝፈልጦን፡ ብዙሕ ዝብሃል ነይሩኒ። ነቲ ናይ ቅድሚ ገለ ዓመታት ታሪኽ ንግዚኡ ኣወንዚፊ ግን፡ ኣብዚ ቀረባ ኣዋርሕ ካብ እተዓዘብኩዎ ድኽመታት “ምሕዝታዊ ኣሰራርሓና” ሰንኩፍ ምንባርን ምዃኑን ዝሕብር ነጥብታት ምእንቲ ኣፍልጦ ህዝቢ ኢለ ክጠቓቕስ ደልዩ። ነዚ ንምግባር ዘገደደኒ ከኣ ብላዕለዎይ መሪሕነታዊ ደረጃ ኪዳንን፡ ብኣባልት ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ዝፍለጡ ኣሕዋትን፡ ብጽሑፋትን፡ብራድዮን ብፓልቶካትን ዝዝረቡ፡ ክእረም ዝግብኦ ብሂላትን ኣቀራርባን ስለ እተዓዘብኩ ኣየ። እቲ ሓሓፊ ዝጠቓቕሶ ሓቅታት ከኣ ህልዊ ኣሰራርሓና ዘንጸባርቑ ምዃኑ ኣንባቢ ኣይስሕቶን። ክእረም ምእንቲ ከኣ ብህዝብና ክፍለጥ ይግባእ። ብሻራነት ወይ ብቲፎዝነት ውድባት ከይርኤና፡ ነቲ ጌጋታትና መዚንና ክንእርሞ ንጥቕምና ኢዩ። እንተዘየሎ፡ ከም ሕሉፍ ታሪኽ ኪዳን፡ ኣብ ዕንክሊል ምንባርና ኢዩ። በዚ ኣተሓሕዛና ከኣ ኣብ ሃገራዊ ጽላል ኮነ ኣብ ውድባት ህዝቢ ከንዕስል ኣይክንበቕዕን ኢና።

ዘይምትእምማንን ዘደጋገም ቅልውላዋት ኪዳንን፤

ኣብ ጉዕዞ ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን፡ ዘይምትእምማን ነባሪ ሕማም ከዕይኑ ቀጺሉ ነይሩን ኣሎን። እዚ ከኣ ቅርጽ ኣወዳድባን ኣወኻኽላን ምሕዝታት ኤርትራ ካብ መጀመርያ ኣትሒዙ ምልኣት ስለዘይብሉ ኢዩ። እዞን ሕጂ ዘሎዎ ውድባት ኤዲኪ ወላ ኣብ ኩሉ ነገራት ተሰማሚዕና ኣሎና ኣብ ዝበላሉ ጊዜ እውን፡ ብዘይተጸበይኦ ጸገማት ኣብ ቅልውላው ክኣትዎ ይርኣያ። ንኣብነት፡

1. ቅልውላዋት ብጉዳይ መሪሕነት፡ እቲ ኣብ ጉባኤ የካቲት 2007 ዘጋጠመ ቅልውላው እተጸበናዮ ኣይነበረን። ቀጺሉ’ውን፡ ነቲ ናብ ክልተ ተገሚዑ ዝነበረ ሸነኻት ኤዲኪ ንምቅርራብ ነዊሕ ጊዜ ዝወሰደ ዘተ ተገይሩ። ናብ ሓድነታዊ ጉባኤ ንምብጻሕ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ቈይማ፡ ምስታ ብክልተ ሰባት ዝቐመት ኣወሃሃዲት ኣካል (ማለት፡ ብመንግስታኣብ ኣስመሮምን፡ ሑሰን ሽሊፋን) ብምትሕብባር፡ ነቲ ካብ ውድባት ዝቀረበ ወረቓቕታትን ርእይቶታትን ድሕሪ ምጽፋፋ ንድፍታት ተዳልዩ። ክፈላልዩ ዝኸለሉ ነጥብታት ተዘትዩሎም፡ ብናይ ሓባር ምርድዳእ ናብ ጉባኤ 2008 ተኣትዩ። ናይ ኣጀንዳታት ክትዕ ኣብ ሓጺር እዋን ተወዲኡ ኣብ መሪሕነት ምቋም ምስ ተበጽሖ ውሑድ ውድባት ኤዲኪ፡ ነቲ እዉጅ ዝነበረ እሞ ተወዳዳሪ ዘይነበረ፡ ሕጽይ ተሓኔ ሰውራዊ ባይቶ ንኣቦ ወንበርነት ኤዲኪ ክመጽእ የብሉን ዝብል ደረቅ መርገጽ ናብ ዳግም ቅልውላው ገጹ ደፊኡ። ሰውራዊ ባይቶ ካብ 2001 ንድሓር ነቲ ሃገራዊ ጽላል ናይ ምምራሕ ጊደ ተነፊጉ ምንባር ዝዝከር ኮይኑ፡ እንደገና ብ2008 ሕድገታት ክገብር ተገዲዱ። በዚ ምክንያት እውን እቲ ክፍወስ ጀሚሩ ዝነበረ ቊስሊ ከይተበገስና ተጉዲኡ፤ ምትእምማን ናይ ምፍጣር መንፈስ እውን ኣብ ሕቶ ምልክት ኣትዩ።
2. ውሽጣዊ ስኒት ኪዳን ከይዓቢ፡ ምትኽሩታዊት ቀጺሊ ነይሩ። ኣንጻር ኣባል ውድባት ንዝግበር ጌጋታት ዓገብ ዝብል ኣካል ኣይነበረን፡ የለን ከኣ። ኣንጻር ኣባል ውድባት ዝግበር ጌጋታትን ግህሰታትን፡ በቲ መሪሕነት ኪዳን ዝግበር ወይ ብኡ ቅቡል ከዕይኑ

ሰለዝርኤ ክበሃል ይክኣል። ኣብ ውሽጢ መሪሕነት ኪዳን ሻራዊ ምትህልላኻን ጸለመታትን ቀጻሊ ኣብ ርእሲ ምንባሩ፡ ነቲ ብሕቡእን ብቅሉዕን ዝካየድ ናይ ብርሂ ውግእ እኳ ጠጠው ከብሎ ዝኸእል ተሳኢኦ። ናይ ቀረባን ናይ ርሑቕን ጊዜ ጸለመታት ናብ ፍሉይነት ሰልፍታት ዘቕንዑ ነይሩ። ንኣብነት ኣብ ውሽጢ 2009 ጥራይ ኣንጻር እተን ንሓድነት ዝጉዳዝ ዘነበራ ሰልፍታት ዘቕንዑ ጸለመ (እሞ ኣብ ዕላዊ ኣኼባታትን፡ ፈሰቲባትን፡ ወብሳይታትን ዝሰማዕን ዝርኤን ዝነበረ ወፍሪ) ኣስደማሚ ነይሩ። ከም ውልቀ ሰባት ኮነ ከም ውድብ፡ ልቢ ነዕቢ እናተባህለ ንነዊህ ጊዜ መልሲ መብርሂ ይኹን መልሲ ከይተዋህበ ቀጸሉ። ኣብ ዝሓለፈ ዓመት፡ ቀዳማይ ምኒስትር ኢትዮጵያ ከይተረፈ ተዓዚቡዎስ፡ ንመሪሕነታት ውድባት ኪዳን “እዚ ጉዳይዚ የኸፍኣልኩም ኣሎ፤ ኣንጻር ህግደፍ ንዝቃለሱ ብጽትኩም፡ ህግደፍ ክትብሉን ከተብሉን ዝቡቕ ኣይኮነን፤ ንመቻልስትኹም ተርሕቐ ስለምንታይ?” ዝበሎም ጊዜ ነይሩ።

3. እቲ ኣንጻር ዝሰምራ ዝነበራ ውድባት ዝግበር ዝነበረ ጸለመታት ደረቱ የሓልፍ ስለዝነበረ፡ ወኪል ሰልፊ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ካልኣይ ስሩዕ ኣኼባ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት (ብወርሒ ጥሪ 2009) ነቲ ዝኸይድ ዝነበረ ጸለመታት ንኩላትና ሃሳይ ስለ ዝኾነ ጠጠው ከነብሎ ጸዕርታት ከነካይድ ኣሎና ኢሉ ከም ኣጀንዳ ሓሳብ ኣቕሪቡ። እንተኾነ ግን ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ነዚ ዕሸሽ ኢሉ ሓሊፉዎ። እዚ ቅድሚ 15 ወርሒ ማለት ኢዩ!!
4. እዚ ከምዚ ኢሉ ከሎ ኣሉታዊ ምዕብልናታት ካብ መዓልቲ ናብ መዓልቲ እናወሰኸ መጹኡ። ንኣብነት ፦

- ሕንፍሽፍሽ ኣብ ጨንፈር ኤዲኪ ኣውስትራልያ፦ በሺር ይስሓቕ ንኪዳን ወኪሉ ብግንቦት-ሰኔ 2009 ናብ ኣውስትራልያ ዑደት ኣብ ዝገበረሉ ጊዜ፡ ነቶም ቀንዲ ተሓባበርቱን ተቀበልቱን ዝነበሩ ኣባላት መሪሕነት ሰልፊ ህዝብን ሰልፊ ዲሞክራሲን ኤርትራ ከምኡ እውን ኣቦ ወንበር ጨንፈር ኤዲኪ ኣብ ሚልበርን ከም ዓንቀፍቲ ቆጶሩ ናይ ጸለመ ጸብጸብ ብምቕራብ ኣካታዒ ጉዳይ ኮይኑ፤ ክሳብ ኣብ ኣኼባ ማእከላይ መሪሕነት ተዘራውዑሉ፡ ክምርመርን ክጸረን እውን ውሳኔ ተበጺሑ። ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ግን ነዚ ብባይቶ እተዋህበ ሓላፍነት፡ ክሳብ ሎሚ ፍታሕ ኣይገበረሉን። ጨንፈር መልበርን ኣብ ክልተ ተመቂሉ ተሪፉ።
- ብሰልፊ ዲሞክራሲን ሰልፊ ህዝብን ንዎርክሾፕ ኪዳን ዝተዳለወ ወረቀት ቅድሚ እቲ ዎርክሾፕ ምጅማሩ ነቶም ኣንጻር ሰልፍታትና ዝጽሕፉ ተመሓላፊስ፡ “ነዚ ወረቀትዚ ፎእ በልዎ” ዝብል ዓንቀጽ ኣብ ኢንተርነት ወጸኡ። ኣቦ መንበር ኣሰናዳዊት ሽማግሌ ዎርክሾፕ ዝነበረ በሺር፡ እቲ ወረቀት ናባኻዩ ተላኢኹ። መን ናብ ኢንተርነት ኣመሓላፊፍዎ ምስ ተባህለ “ኣነ ኣይፈልጥኩን” ብምባል ብኣሉታ መለሹ። ስለምንታይ ትብሃል ኣሎኻ? ዝብሎ ሰልጣን ኣይነበረን። እቶም መጉዳእቲ እተሰምዖም ሰልፍታት ዝገብርዎ ጠፊእዎም ስቕ መሪጸም።
- ኮንፈረንስ ብሩክሰል፦ ኣብ ኮንፈረንስ ብሩክሰል ኤዲኪ ክዕደም ብመትከል ኣባላት ፈጻሚ ሽማግሌ ዘይንፈላለዩሉ ጉዳይ ነይሩ። እንተኾነ ምስታፍ ኤዲኪ ይኹን ካልኣት ውድባት ኣብ ኢድና ከም ዘይኮነ እናተፈልጠ፡ ኣብ ልዕሊ ተዓዲመን ዝነበራ ውድባትን ሲቪክ ማሕበራትን፡ ኣብ ልዕሊ ዓደምትን ተዓዲመን ወጻእተኛታትን፡ ብዕላዊ ደብዳቤ ከምኡ ኸኣ፡ ብፊድዮን ተለቪዥንን ብቃለ-መጠይቅን ኣቢሎም መሪሕነት ኪዳን እዚ ዘይበሃል ውንጀላን ክስታትን ኣካይዶም። ብደረጃ ኪዳን እሞ መን ዓገብ ክብሎም። ኣብቲ እተዓደምናሉ ኮንፈረንስ ስለ እተኻፈልና ጥራይ፡ ብዛዕባ ብሩክሰል ዜናዊ ንጥፈታትና ብናይ ኪዳን መሳርሒታት ዜና ከይቃላሕ ተኣጊዱ። ወኪል ሰልፊ ህዝቢ ብተለቪጅን

ኪዳን፡ ብዛዕባ እቲ ዕዉት ዝኾነ ውጽኢታት ኮንፈረንስ ብሩክስል ከመሓላልፍ ዝሓተቶ ዕላዊ ጠለብ ከምዘይፍቀደሉ ብጽሑፍ ተመሊሱሉ።

5. እቲ ኮነታት ኣብ ከምዚ ደረጃ ምስ በጽሖ ነቲ ሽግራት ኮፍ ኢልና ክንዛረበሉን ክንኣልዮን ብምሕሳብ ኣቦ መንበር ኪዳን ኣኼባ ክጽውዕ ወኪል ሰልፊ ህዝቢ ብጽሑፍ ሓቲቱ። እቲ ሕቶ ክሳብ የካቲት 2010 መልሲ ከይረኸበ ጸኒሑ።

ውሳኔ ማእከላይ መሪሕነት ኪዳንን ምቛም ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ዋዕላን፡

ማእከላይ መሪሕነት ኣብ ካልኣይ ስሩዕ ኣኼባኡ ብዛዕባ ሃገራዊ ዋዕላ ንዲሞክራሲያዊ ለውጢ ኣብ ውሳኔ ንብጻሕ ዝርርብ ከካይድ ከሎ፡ ኣብ ውሽጡ ክልተ ርእይቶታት ነይሮም። ንሳቶም ድማ፡ እቲ ሓደ ሸነኽ ዋዕላ ኣብ ሓደ ዓመት ምግባር ነዊሕ ኮይኑ ዝርኣዮ፤ እቲ ካልኣይ ርእይቶ ሽኡ ዓመት ሓጺር ኮይኑ ይረኣዮ ነይሩ። ኣብ መወዳእታ ግን “ብዝተኸለ መጠን ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ክግበር” ዝብል ማእከላይ ሓሳብ ተወሲኑ። ዘይከኣል እንተኾይኑ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዓመት ምግባር ግድን ኣይኮነን ማለት ነይሩ። ባይቶ ኣብ ክትዓቱ ኣሰሚርሉ ዝነበረውን እቲ ምስንዳእ ኣዓዋቲ ክኸውን ከም ዝግብኦን፡ እቲ ናይ ጊዜ ገደብ ንምስንዳእ ዋዕላ ብኣሉታ ክጸልዎ ከምዘይብሉን ኢዩ። ንፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ሽኡ ነዚ ኣብ ግብሪ ከውዕል መዚዞም።

6. ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ኣብ ስሩዕ ኣኼባ ናይ ወርሒ 8-2009፡ ብጉዳይ ዋዕላ ነዚ ዝስዕብ ውሳኔታት ኣሕሊፉ፡

- ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ብ21 ኣባላት ክትቀውም፤ ንሳቶም ከኣ 13 ካብ ውድባት ኪዳን፡ 8 ድማ ካብ ህዝቢ፡ ማለት ካብ ሲቪል ማሕበራት ክመጹ ተወሲኑ።
- ነቶም ካብ ህዝቢ/ሲቪል ማሕበራት ዝመጹ ኣባላት ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ከኣ፡ ከመይ ከም ዝምረጹ እተጸንዕ ቲክኒካዊት ሽማግሌ ኣቕሩሙ፤ ንሳቶም ድማ፡
 - ሀ) ሓጅ ዓብደልኑር - ኣቦ መንበሩ።
 - ለ) ቀርነልዮስ ዑስማን - ኣባል
 - ሐ) በሺር ይስሓቕ - ኣባል።

7. ኣብ ታሕቲ ተጠቐሱ ከም ዘሎ ከኣ፡ ብጉዳይ ዋዕላ ካብ ሓምለ ክሳብ መወዳእታ ወርሒ ታሕሳስ 2009 ወላ ሓንቲ ከምዘይተገብረ ብሩህ ክኸውን ኣሎዎ።

- እዛ ኣብ ላዕሊ እተሓበረት ቲክኒካዊት ሽማግሌ ርክባ ምስ ኣቦ ወንበር ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ክኸውን ወይ ጸብጻባ ናብ ኣቦ ወንበር ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ከተቀርብ ተወሲኑ።
- እታ ሽማግሌ፡ ቀዳማይ ኣኼባኣ ዕለት 30-9-2009 ክትገብር ተሓሲቡ ነይሩ። እንደገና ንዕለት 15-10-2009 ክግበር ተቐይሩ፤ እንተኾነ ኣይተተግበረን። ድሕሪ እዚ ሓጅ ዓብደልኑር ብስድራ ቤታዊ ጉዳይ ካብ ኣዲስ ኣበባ ወጺኡ። በሺር እውን ንውድባዊ ስርሑ ንሱዳን ከይዱ። ከምዚ ኢሉ ናይ 3 ሰባት ቲክኒካዊት ሽማግሌ ስራሕ ብፍጹም ተረሲዑ ተሪፉ።
- ኣብ ውሽጢ ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ምፍንጫል ምስ ኣጋጠመ፡ ነዚ ጉዳይ እዚ ንምርኣይ ህጽጽ ኣኼባ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ንዕለት 5-12-2009 ክግበር ተወሲኑ። እዚ ኣኼባ እዚ ካብ ግዜ ናብ ግዜ ይጉተት ምስ ተዓዘብኩ ንተወልደ በኣካል ረኸብ። እዚ ኣኼባ ካብ ዕለት 15-12-2009 ኣንተደኣ ተመሓላፊ ጉባኤታት ኣለና፤ ንሕና ሰለስተ ውድባት ክንሳተፎ ኣይንኸእል ኢና ኢለዮ ከብቅዕ፡ ንሓደ ካብ ስዑድያ ዝመጽእ ኣባል ፈጻሚ ሽማግሌ ምጽባይ ስለዘገደሱ፡ ኮረም መሊኡ ኣንከሎ እቲ ኣኼባ ክሳኦ 19-12-2009 ደንጉዩ። ኣብቲ ዕለትቲ

ግን አድራሻም ገብረማርያም አጼባ ባይቶ ስለ ዝነበሮ ክመጽኦ አይከላለን። እነ ግን (ሽዑ ወኪል ሰልፊ ህዝቢ) አብታ ቀዳመይቲ ዙር ተሳቲፈ። አብ ጉዳይ ድሕነት ርእይቶይ ምስ ሃብኩ፡ ንምጽንባራዊ ዋዕላ ሰለስተ ውድባት አብ ዝምልከት ስርሔይ ከይደ። አብ መኽፈቲ ናይ 19-12-2009 አጼባ፡ ተወልደ ገብረስላሴ ድሕሪ ጉዳይ ድሕነት ካልኦ ጉዳያት ክንርኢ ኢና ምስ በለ፡ እነ ተቓዊመ። ንሱ ድማ እዚ ንፍሉይ ጉዳይ ዝተጸወዐ ህጽጽ አጼባ ሰለዝኾነ ካልኦ ውሳኔታት ክውሰነሉ አይግባእን፤ እተን ናብ ሓድነት ገጸን ዝኸዳ ዘሎዋ ሰልፍታት እውን ክሳተፍኦ አይክእላን ብማለት ተቓዊመ። ነዚ ዕሸሽ ኢሎም ብምሕላፍ ከኣ ወከልቲ ኤርትራዊ ህዝባዊ ምንቅስቃስን ሰልፊ ህዝብን ሰልፊ ዲሞክራሲን አብ ዘይነበሩሉ አጼባ ፈጻሚት ብጉዳይ ሽዑ እተነየቱሉ ዋዕላ ብዙሕ ውሳኔታት አመሓላሊፎም። እዚ ዝስዕብ ከኣ ይርከቦ ነይሩ፡-

- ሓጅ ዓብደልኑር ስርሖ ወዲኡ ንኣዲስ አበባ ክምለስ አብ መንገዲ ምህላዉ እናተፈልጠ እንከሎ፡ ንዕኡ ኮነ ንሰልፉ ከይሓበሩ፡ ካብታ ተክኒካዊት ሽማግሌ አውራጃም ብናይ እስላማዊ ሰልፊ ወኪል ዝኾነ፡ ሽዑ ካብ ሽዑዲያ ዝተመልሰ አሕመድ ሰፈር ተኪኦምዎ።
- ካብ በርኒሳዊ ማሕበራት አብ አሰናዳኢት ሽማግሌ ዝምረጽ “ብስቱር ይኹን ብእዉጅ” ናይ ዝኾነ ፖለቲካዊ ውድብ ጸግዕነት ክህልዎ የብሉን ዝብል ውሳኔን መምርሕን አብቲ ናይ መወዳእታ ሰሙን ታሕሳስ አጼባ ፈጻሚ ሽማግሌ ኪዳን ኢዩ ተወሲኑ።
- እዚ ውሳኔታት እዚን ምርጫ ወከልቲ በርኒሳዊ ማሕበራትን አብ ዘይህላዌ 3 ሰልፍታትና ተገይሩ ጥራይ ዝይኮነ፡ መነ-መን ከም እተሓጽዩን እተመርጹን ከይተሓበረና ጸኒሑ።
- መኽፈቲ አጼባ አሰናዳኢት ሽማግሌ ንዕለት 30 ጥሪ 2010 ክግበር፤ ድሒሩ ከኣ አጼባ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ኤዲኪ ብዕለት 15-2-2010 ክጋባኦ ኢዩ ተባሂሉ። ብዛዕባ ምርጫ ሲቪክ ማሕበራት ንኹሎም አባላት ፈጻሚ ሽማግሌ ኪዳን ከይተሓበረኒ ክሳብ ፍርቂ የካቲት 2010 ጸኒሑ። ብጉዳይ አሰናዳኢት ሽማግሌ ንምፍላጥ ብዕለት 15-2-2010 ንተወልደ ገብረስላሴ አጼባ ፈጻሚ ቤት ጽሕፈት አይግበርን ዲዩ ኢለ ሓቲተ፤ ሕጽረት ጊዜ ከም ዘሎዎ ገሊጹለይ። አብ መወዳእታ ከኣ ናይ ፈጻሚ ሽማግሌ አጼባ ተባሂሉ፡ ብዕለት 17.02.2010፡ ንገለ ደቓይቕ ቅድሚ ምጅማር አጼባ አሰናዳኢት ሽማግሌ ተኣኪብና። እተን ንፈጻሚ ቤት ጽሕፈት ክሓተን ዝኸኣልኩ ሕቶታት ድማ እዘን ዝስዕባ ነበሩ፡-
- እነ ክሳብ ሕጂ ብዛዕባ አመጽኦ ሲቪክ ማሕበራት ዝኾነ ይኹን ሓበሬታ የብለይን። ስለምንታይ?
- ንኤውሮጳ ክልተ አባላት ተወሲኖምሎም ነይሮም ተባሂሉ። ከመይ ጌይም ሕጂ ካብ ኤውሮጳ ሰለስተ ኣትዮም ኣሎዉ ዝብሃል ዘሎ?
- ካብ ቀጠር ዝመጸ ሰብ፡ ንመን ኢዩ ወኪሉ መጺኡ ዘሎ? እቶም ካልኦትከ? ኣሚሪካኽ እንታይ ኮይኖም በኹሮም ትብሉና? ድምጽን ዝስማዕ ከም ስድሪ ዝአመሰላ ማሕበራት ብኸመይ ተወኪለን? ወዘተ...

ነዚ ሕቶታት እዚ እተማልኤ መልሲ ከይረኽብኩሉ ግዜ ኣኼሉ ብሃታሃታ አብ አጼባ አሰናዳኢት ሽማግሌ ተሰጋጊርና። ንመጀመርያ ጊዜ እውን ብጉዳይ ከመይነት ውክልና በርኒሳዊ ማሕበራት ክሓትትን በብቑሩብ ክሕበርን ጀመረ።

ውክልና ሰልፊ ዲሞክራሲ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ኪዳን

ሰልፊና ካብ ምጽንባርዊ ዋዕለ ውጽኢ ኢሉ፡ ጌና ስራሕ ከይጀመረ፡ ብሸነኽ ኣቦ መንበር ማእከላይ መሪሕነት ኪዳን፡ ዓብደላ ማሕሙድ፡ ዘይተጸበናዮ ህወኽ ጠለባት ክሰድድ ጀሚሩ። ወክልትኹም ኣብ ፈጻሚ ሽማግሌን ኣብ ኣሰናዳኢ ሽማግሌን መነመን ኢዮም ከኣ ተባሂሉ። እዚ ሕቶታት እዚ ንኣኼባታት ማእከላይ መሪሕነት ኪዳን ስለዝምልከት ከኣ፡ ከምቲ ልሙድ ኣሰራርሓ ኪዳን፡ ክሳብ ስራዕ ኣኼባ ባይቶ፡ ኣብዚ ዘሎናዮ መሰጋገሪ እዋን፡ ብዝነበረና ውክልና ክንጸንሕ ከም እንኽእል ርዱእ ነይሩ። እቲ ልምዲ'ውን ከምኡ ኢዩ። (ኣብ ሰነዳት ኪዳን፡ እተጸናበረ ውድባት ድሕሪ ክንደይ ጊዜ ከም ኣደ ውድብ ከም ዝውክል ዝርዝራዊ ንጽርነት ስለዘየለ፡ ብሕሉፍ ልምዲ ወይ “ሳብቓ” ንምራሕ ኢልና። ግንባር ድሕነት ኣደ ውብድ ድሒሪ ምዃኖም ን7 ወርሒ ዝኸውን ኣብ ፈጻሚ ሽማግሌን ኣሰናዳኢ ሽማግሌን ከም 3 ውድባት እናተወከሉ ከም ዝጸንሑ ዝከከር ኢዩ)። ዓብደላ መሓሙድን ካልኦትን ግን ነዚ ቅኑዕ መንገዲ ክቐበሉ ኣይደለዩን። ብሕጊ ምስ ተተሓሳዝናዮም፡ ድማ ኣብ ውሽጢ ሰለስተ መዓልቲ እሞ ኸኣ ኣብ ታሪኽ ኪዳን ተገይሩ ዘይፈልጥ/ብዘይንቡር ኣገባብ/ “ህጹጽ ኣኼባ ባይቶ ኪዳን” ንዕለት 09.03.2010 ጸዊዖም። እቲ ብዘይ ንቡር ኣገባብ ዘብለኒ ዘሎ ድማ፡ ንቡር/ሳብቓ ዘይተኸተለ ኣብ ርእሲ ምዃኑ፡ መሰል ኣባላት ማእከላይ መሪሕነት ዝገፍፍ ኣገባብ እውን ነይሩ። ማለት፡-

- ኣባል ማእከላይ መሪሕነት ኣብ ኣኼባ ክሳተፍ መሰሉ ምዃኑ እናተፈልጠ፡ ነዚ ዕድል እዚ ዝዓጹ ናይ ጊዜ ምድራት ተገይሩ። ብተዘዋዋሪ መንገዲ፡ ኣባላት ባይቶ ከምዘይመጹ ምግባር ዘይቅኑዕ ኣሰራርሓ ኢዩ ነይሩ።
- ኣብ መንጎ ሰለስተ መዓልቲ ይትረፍዶ እቶም ርሑቕ ዘለዉ ክሳተፉ እቶም ኣብ ኢትዮጵያ ዝነበሩ እውን ክመጹ ኣይከኣሉን። እቶም ክመጹ ዘይከኣሉ፡ ኣባላት ባይቶ ብዘይኮኑ ሰባት ቀይሮምዎም። ብወገንና ዘስደመመና ጉዳይ እኳ እንተኾነ፡ ነዚ ጥሕስት ሕጋዊ ኣጸዋውዓ ኣኼባ ባይቶ እውን ሸለል ክንብል መሪጽና።
- ድሕሪ ህጹጽ ኣኼባ “ባይቶ” ኪዳን፡ ውክልና ሰልፊ ዲሞክራሲ ህዝቢ ኤርትራ ካብ 3 ናብ 1 ወሪዱ። ካብቲ ዘይንቡር ጉዳያት እውን እቲ ምክትል ኣቦ መንበር ኪዳን ዝነበረ ብጻይ ሓጅ ዓብደኑርን፡ ኣብ ፈጻሚ ኣካል ኪዳን ናይ ህዝባዊ ጉዳያት ኣባል ዝኾንኩ ኣነን (መሓመድ ዓሊ)፡ ናይ ዓመትን ፈረቃን ንጥፈታትና ብደረጃ ጸብጸብ ናብ ባይቶ ኪዳን ከየቐረብና ጉዳይና ተዓጽዩ። ኣባልነት ኣብ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ እውን ከምኡ። ሰልፍና፡ ነዚ'ውን ሸለል ንበሎ ብማለት ሓሊፍዎ።
- ኣብቲ ናይ 17 የካቲት 2010 ኣኼባ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ እውን ኣብ ቅድም ዝተወደአን ዝተወደበን ኣኼባ ኢና ኣቲና። ውሽጣዊ ሕጊ ኣሰናዳኢት ክግበር ክትዕ ኣብ እተጀመረሉ፡ በሺር ኢሳቅ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ብ21 ትቀውም ኣይንበል እንታይደኣ ካብ ፖለቲካዊ ውድባትን ሲቪክ ማሕበራትን ትቅውም ጥራይ ንበል ኢሉ ሰለስተ ሰዓት ዝኸውን ኣብዚ ነጥቢ እዚ ተኻቲዑ። እቲ ብባይቶ ኪዳን እተሓንጸጸ ውሳኔ ብድልየታቶምን ከም ድላዮምን ክቐይርዎ ተረሺቦም። ኣብ መወዳእታ 21 ንበል ግን ምልክት/ፉትኖት ጌርና ንሕለፍ ተባሂሉ (ብህጹጽ ኣኼባ ባይቶ ሕጋውነት ክሳብ ዘልብስዎ)። ኣባላት ሰልፊ ዲሞክራሲ ህዝቢ ኤርትራ ተቃዎምና ኣመዝጊብና። እዚ ነቲ ኣንጻር ገለ ሰልፍታት ብቅሉዕ ዝሰራሕ ዝነበረ ጌጋ ኣሰራርሕ ኣብሪሁ የርኢ።

- ብጉዳይ አወካኸላ በርገሳዊ ማሕበራት ዓበይቲ ሕቶታት ከለዋና፡ አብ ምጽራይን አብ ምሕታትን ብምድሃብ፡ ካብቲ ኣኼባታት ኣሰናዳኢት ምስሓብ ጊዜ ከም ዝወስድ ርኢና። መሪሕነት ሰልፊ'ውን ኣጽኒዑ ክጻዕ ዝበጽሖ ጊዜ ከምዘድልዮ ርዱእ ነይሩ። ክሳዕ ብሩህ ስእሊ ዝርከብ ከኣ ኣብቲ ኣኼባታት ኣሰናዳኢት ክንቅጽል ግድን ነይሩ።
- ካልእ ኣገዳሲ ነገር ኣብ ክትዕ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ፡ ዋዕላ ዝግበረሉ ጊዜ ምውሳን ነይሩ። ኣብ ውሽጥና ክልተ ርእይቶ ነይሩ። እቲ ሓደ ኣብ ታሕሳስ 2010 ይገበር ዝብል ንሕና ዝነበርናዮ ዓብላሊ ደገፍ ዝነበሮ ክኸውን ከሎ፡ እቲ ካልኣይ ሸነክ ድማ ወርሒ ሰነን ሓምለን ዝብል ነይሩ። ብድምጺ ኣብ መወዳእታ ታሕሳስ 2010 ክግበር ተወሲኑ ተደምዲሙ። ኣብ ካልኣይ መዓልቲ ግን፡ ብዓል በሺር ብደገፍትና ተደዊሉልና፡ “ንሕና ኣብ ታሕሳስ ኣይንምውሎን ኢና ኢሎምና” ብማለት ነቲ ኣብ ሓምለ ይገበር ዝብል ርእይትኦም ዳግም ኣቕሪቡ። እንደገና ዳርጋ ክልተ መዓልቲ ኣካቲዑና፤ ድምጺ ተዋሂቡዎ፡ ክልተ ሲሶ ስለዘይረኸበ ወዲቐ። እንደገና፡ ጌጋ ውጺት ኣዊጅና ብዝብል ምክኒት ካልኣይ ግዜ ኣድሚጾም ክልተ ሲሶ ከምዝረከብ ጌሮም!!! ነዚ ኣገባብ እዚ ተጻሪርና ተቃወሞና ኣመዝጊብና። ካልእ ክንገብሮ እንክእል ነገር ኣይነበረን። ደጊመ ክብሎ ዝደሊ፡ ነቶም ካብ በርገሳዊ ማሕበራት መጺኦም ዝተባህሉ ፈሊጥናን ኣጽኒዕናን እንተነገብና፡ እቶም ኣብ አወካኸልኦም ምልክት ሕቶ ዘሎዎም መጽናዕቲ ይገበረሎም ምበልና፤ ካብ ኣኼባ እውን ክንበኩር ምተገደድና። ብወገንና ኮነ ብወገን መሪሕነት ሰልፊን፡ ጌና ብርግጽ ዝበጸሕናዮ ጭብጢ ኣይነበረን። እዚ ካብቲ ሕጋዊ ጉድለታት መሪሕነት ኪዳን ኢዩ። ክሕተቱሉ ከኣ ይግባእ ነይሩ። ጌጋታት ሸለል ምባል ደረት ክግበረሉ ምተገብኤ። ደጊመ ክብሎ ዝደሊ፡ ካብ ጌጋታትና እንተዘይተማሂርና ኣብ ሕንፍሽፍሻት ክንነብር ኢና።